

Memorial per a l'artista i pintor Joaquim Hidalgo

MIQUEL SERRANO

El passat 23 de febrer de 2011 va morir a Barcelona, a l'edat de 82 anys, l'artista i pintor Joaquim Hidalgo Pagès, nascut a Cantallops el 28 de març de 1928. Era fill de Jacinto Hidalgo i Carmen Pagès, de la família de «Cal Pitu», i va viure part de la seva infantesa i joventut a Cantallops.

Va viure també a Manlleu, Calella, Vallirana i Mambles (Àvila), seguint les diferents destinacions del seu pare, que era Guàrdia Civil, i els avatars de la Guerra Civil. Després de la guerra la família va anar a viure a Barcelona i ell va passar llargues temporades a Cantallops, amb la seva mare i el seu germà Jesús. D'aquesta època recordava sobretot el fet d'anar a caçar ocells amb el seu avi. Hidalgo va estudiar a l'Escola de La Llotja de Barcelona des de 1952 i va començar a exposar amb èxit en diferents exposicions col·lectives i, des dels anys 60, també en exposicions individuals a Catalunya, Espanya, França, Bèlgica, Alemanya, EUA i Japó.

Hidalgo va passar la seva vida adulta entre Barcelona i Tossa de Mar, on va arribar per un concurs de pintura ràpida el 1970, que va guanyar, i on va passar els estius des de llavors i va ser la font d'inspiració de la major part de la seva obra. Ell mateix classifica la seva obra en cinc períodes; Primera època 1953-1960, sèrie Expressionista 1961-1975, sèrie Ocells 1976-1979, sèrie Matèria 1980-1990 i sèrie Contactes, que comença el 1991. Són famosos els seus arlequins, faunes, grecos, caixes, collages, dames i bodegons que el galerista Juan Kreisler considera com a «nova figuració abstracta».

Fent un repàs de part de la seva especial expressió i interpretació pictòrica hauríem d'esmentar les figures esbossades, l'estampat decoratiu, els models i materials quotidians, la fragmentaritat i aquesta foscor, aquesta ombra tenebrosa del negre omnipresent.

Sovint s'ha parlat de la relació de la sèrie Ocells amb l'activitat de parar balletes de la seva infantesa. Tortura, mort, força, ales inservibles, engany vil, desmembració i sang inútil; a la fi, nostàlgia dolorosa de la llibertat. T. W. Adorno parlava en la seva teoria estètica d'un art de denúncia, tenebrós, radical i atroç, que presentava la injustícia i els horrors de l'home i el món, que anava en contra l'art del pur entreteniment, poc revelador i il·luminador de consciències, i que reflectia la violència de la tècnica moderna sobre la natura.

A la seva sèrie pictòrica Ocells rememorava experiències viscudes a Cantallops, on mostrava la impressió que li causà de petit la visió dels ocells enxampats quan anava, amb el seu avi, a buscar les balletes parades a la muntanya de Cantallops. Daniel Giralt-Miracle, a la presentació d'una monografia sobre Hidalgo de 1997, diu de la sèrie Ocells «...unes formes fortes, distorsionades, de

composició ben estructurada que fan una incursió a un espai metafísic on el principal protagonista és l'angoixa i la lluita per la vida...».

En els seus ocells es pot entreveure el caràcter mortal de la tècnica que, a l'hora, permet un cert tipus de "progrés"; la cultura i la barbàrie, de la mà. Els seus ocells són l'home, l'home que inventa déus, que s'entusiasma, que voldria anar molt lluny però que sempre resta allà mateix. Tal com l'artista conceptual italià Michelangelo Pistoletto ens fa presoners amb les seves instal·lacions de miralls amb retícules negres, que imiten barrots, els Ocells ens mostren ferits, morts, inadaptats i subjectes de mode més o menys impotent a organitzacions socials injustes. Electricitat, cables, ballestes; llibertat i opressió a qualsevol lloc. És la sang necessària per a la moderna societat mercantil i tècnica, el preu que, religiosament, paguem voluntària o involuntàriament. Fins i tot en els pobles minúsculs, on algunes realitats són impertorbables i difícilment modificables, l'optimisme té poc espai. Per això cal fer memòria, perquè la democràcia no tingui por de recordar i seguir el camí enyorat que, de mica en mica, destrueix les ballestes que priven de volar cap a la llibertat.

Així doncs, des d'aquest racó de l'Empordà, un racó amb les seves ombres però viu i ple d'espais de pau, llum i tranquil·litat, recordem aquesta manifestació artística vinculada en part a la nostra població i al món. Ens omple de sa orgull apreciar-lo i comptar-lo dins el nostre imaginari col·lectiu. Des de Cantallops, l'indret que el va veure néixer, valorem amb orgull la seva obra i ens sumem al seu comiat. Que descansi en pau.

Font del document:

<http://www.diaridegirona.cat/cultura/2011/03/09/memorial-lartista-pinto-joaquim-idealgo/470947.html>